

9 клас

Урок № 41

Дата:

**СВІТОВИЙ РИНОК ТОВАРІВ І ПОСЛУГ.
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ.
СВІТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ (СОТ),
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ, НАФТА, АСЕАН.**

Очікувані результати НПД: учні називають та показують на карті головні регіони світової торгівлі (Європейський Союз, НАФТА, АСЕАН); обґрунтовують залежність обсягів торгівлі між країнами від рівня їхнього економічного розвитку та інтеграційних процесів у світі.

Розвивальна та виховна мета: вдосконалювати уміння розуміти і використовувати прості математичні моделі (графіки, діаграми) для розв'язання прикладних завдань, працювати з візуальними та статистичними джерелами знань, аналізувати їх, робити висновки; виховувати зацікавленість до світових економічних процесів, уважність, працелюбність.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Обладнання: підручники, атласи, політична карта світу, контурні карти.

Опорні та базові поняття: торгівля, зовнішня торгівля, експорт, імпорт, зовнішньоторговельний баланс, товари, послуги.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЧУТТЄВОГО ДОСВІДУ Й ОПОРНИХ ЗНАНЬ УЧНІВ

Пригадайте: що таке торговельний баланс, товарообіг, експорт, імпорт.

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Як вам відомо, завдяки міжнародній торгівлі країни реалізують продукцію, яку виготовляють із надлишком, та отримують товари, у яких відчувається дефіцит. Кожна країна намагається знайти найбільш вигідну для своєї економіки позицію на світових ринках товарів та послуг. В одних країн конкурентними перевагами є багаті природні ресурси або дешева робоча сила, інші мають передові технології та високу продуктивність праці.

Повідомлення теми, цілей і завдань уроку.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Головні ознаки сучасної міжнародної торгівлі товарами

Обсяги світової торгівлі постійно зростають, що спричинено поглибленням міжнародного поділу праці та інтернаціоналізації виробництва, науково-технічний прогресом, діяльністю транснаціональних корпорацій, посиленням відкритості національних економік країн.

У структурі світового товарного експорту найбільша частка належить промисловим товарам. Серед них провідне місце посідають устаткування і транспортні засоби, хімічні товари, чорні та кольорові метали, текстиль. Серед експорту сировинних товарів переважає нафта, нафтопродукти та природний газ.

2. Географія світової торгівлі

Аналіз статистичних матеріалів атласу та підручника

За обсягами товарної торгівлі провідне місце посідає Європа. Друге місце належить Азіатському регіону. Південна Корея, Тайвань, Сінгапур, Китай, Малайзія, Індонезія — входять до групи 30-ти країн — лідерів світової торгівлі. Третє місце належить Північноамериканському регіону.

Серед країн понад третини світового товарного експорту та імпорту припадає на Китай, США, Німеччину та Японію.

В експорті розвинених країн переважає частка товарів переробної промисловості, особливо високотехнологічних наукоємних галузей, в імпорті — сировина, зокрема, паливні ресурси, сільськогосподарська продукція та продукти харчування.

Частка експорту розвинених країн останніми роками зменшується, а країн, що розвиваються, зростає. Товарна структура експорту країн, що розвиваються, залежить від рівня їх економічного розвитку: нові індустріальні країни Азії та Латинської Америки є експортерами різноманітних промислових товарів; країни Близького Сходу та Африки, які володіють багатими природними ресурсами, є експортерами мінеральної сировини; інші країни, що розвиваються, є постачальниками сільськогосподарської продукції, окремих найменувань харчової та легкої промисловості.

3. Світовий ринок послуг

У світовій торгівлі послугами найбільше значення мають комерційні: комунікаційні, страхові, фінансові, культурні та рекреаційні, комп'ютерні та інформаційні послуги, будівництво. Розподіл регіонів за обсягами торгівлі послугами збігається з товарним: Європа, Азія, Північна Америка.

Передові позиції в експорті та імпорті послуг належать високорозвиненим країнам світу (США, Велика Британія, Німеччина, Японія, Франція), а також окремим країнам, що розвиваються, (Китай, Індія та Сінгапур).

4. Роль СОТ та інтеграційних об'єднань у світовій торгівлі

СОТ є головним міжнародним регулятором торговельних відносин на глобальному рівні. Її діяльність спрямована на запровадження системи спільних правил міжнародної торгівлі та контроль за їх дотриманням. На сьогодні членами СОТ є понад 160 країн світу (Україна з 2008 р.)

Найбільші інтеграційні об'єднання — ЄС, НАФТА, АСЕАН. На них припадає майже 70 % усього світового експорту.

Виступи учнів, що отримали випереджальне завдання, з повідомленнями про діяльність ЄС.

Найпотужніше інтеграційне об'єднання у світі — ЄС. Поеднує 28 європейських країн (з 2017 р. триває процедура виходу Великої Британії). На ЄС припадає понад третини світового товарного експорту та майже половина світового експорту послуг.

НАФТА (Північноамериканська угода про вільну торгівлю) включає США, Канаду та Мексику. До складу АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії) входить Індонезія, Малайзія, Сінгапур, Таїланд, Філіппіни, Бруней, Бірма, Камбоджа, Лаос та В'єтнам.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

Позначте на контурній карті:

а) країни, які є провідними експортерами та імпортерами у світовій товарами та послугами;

б) території, які охоплюють ЄС, НАФТА, АСЕАН.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підручник, опрацювати § 40.

2. Випереджальне (окремим учням). Використовуючи мережу Інтернет, підготувати короткі повідомлення про об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні.